

N:o 125.

Af herr **P. Truedsson**, om ändrad lydelse af § 14 riksdagsordningen.

Frågan om utsträckning af valrätt till Riksdagens Andra Kammarer har länge stått på dagordningen, och det synes, som tiden skulle vara inne, att frågan måste snart lösas, då äfven Första Kammarerna under de senaste riksdagarna har tagit ärendet under allvarlig pröfning, men tyckes vilja hafva någon vidare utredning af frågan, innan den kan lösas på ett tillfredsställande sätt. Men om det steg af valrättens utvidgande, hvarom här är frågan, torde utredning redan förefinnas, och frågan därför icke böra uppskjutas.

Helst som under tiden både den allmänna upplysningen, sjelfstyrelsen och de medborgerliga skyldigheterna betydligt blifvit ökade, och slutligen har i och med den allmänna värnpligtens utsträckning enligt sistlidne urtima riksdags beslut till 90 dagar staten tagit i anspråk den enskilde myndige medborgarens frihet och kraft på ett sätt, som gör hans utestängande från de politiska rättigheterna till större orättvisa än eljest.

Det är statsklokt, på samma gång det är rättvist och billigt, att behjerta sådana förhållanden i rätt tid, innan de tillbakasatta framträda med anspråk, hvilka då de röna obilligt motstånd, lätt kunna antaga karakter af fiendtlighet.

Enligt min uppfattning är det samhälle lyckligt, hvarrest ovilja mellan de maktegende och de svagare samhällsklasserna återhålles och dämpas i tid genom billiga eftergifter från de förras sida, ej af yttre tvång, utan af rättskänsla och förtroende; ty välvilja och förtroende föda samma känslor tillbaka.

De från all delaktighet i det politiska lifvet utestängda skola genom inträde i detsamma småningom vakna till en känsla af gemensam ansvarighet, som man nu ej kan med fullt skäl hos dem fordra. Fosterlandskänslan skall vidgas och stärkas, förmågor skola framträda att verka till samhällets gagn, och i samarbete för det helas väl skola många sociala olikheter och klasskillnader utjemnas.

Tiden är inne att de som hafva makten verka därför. Här må för tillfället blott en ofta hörd invändning mot rösträttens utvidgande upptagas, den nemligen, att af de nu röstberättigade så stort antal icke göra bruk af sin rösträtt. Utan tvifvel är detta fallet. Men i alla hänseenden drabbar denna invändningen de nu valberättigade men icke de utestängda; och månne ej de förra skulle känna sig djupt kränkta, derest man gjorde anmärkningen mot dem gällande derhän, att de utestängdes från den rätt, de nu ega men ej nyttja? Om rätten icke begagnas, så känner man sig likväl kunna begagna honom, då det gäller.

Det finnes intet skäl för att ej detta uppenbara missförhållande må i någon mån ju förr desto hellre undanrödjas.

På grund af hvad sålunda blifvit anfördt föreslås vördsamt,

att 14 § i riksdagsordningen må erhålla följande lydelse:

Valrätt tillkommer inom den kommun, der han bosatt är, en hvar i kommunens allmänna angelägenheter röstberättigad man, hvilken antingen eger eller med stadgad åborätt innehar fast egendom på landet eller i stad till ett taxeringsvärde af minst femhundra riksdaler, eller eger på annans mark belägen husbyggnad till nämnda taxeringsvärde eller under minst fem år näst före valet arrenderat och fortfarande arrenderar jordbruksfastighet till taxeringsvärde, ej understigande tretusen riksdaler, eller ock erlägger till staten bevilling för en till minst femhundra riksdaler uppskattad årlig inkomst.

Om remiss till konstitutionsutskottet anhålles.

Stockholm den 27 januari 1894.

P. Truedsson.